

Piše: **Branko Pavlović**, član Izvršnog odbora „Globos osiguranja“ i predsednik Udruženja aktuara Srbije

- **Ključni trendovi u svetu u oblasti osiguranja u ovom trenutku su investiranje u tehnologiju koja omogućava brzu promenu načina rada osiguravajućih kompanija, razvoj proizvoda koji nude pokrića primerena novim okolnostima, kao i ažuriranje Uslova osiguranja. Domaće osiguravajuće kompanije koje se uklope u pomenute trendove značajno će napredovati na tržištu osiguranja u odnosu na konkurenciju**

Roditelji godinama brinu zbog činjenice da su tinejdžerima podjednako važni realni život i virtuelni koji vode na društvenim mrežama, kroz avatare u kompjuterskim igrama i aplikacijama na mobilnim telefonima. Sa pojavom pandemije mnogo toga su i odrasli bili prinuđeni da presele u onlajn svet. Usled promenjenog načina života i rada delatnost osiguranja je pretrpela velike promene.

Najveći negativan efekat kod neživotnih osiguranja pandemija je ostavila na putno osiguranje. U prvoj polovini godine,

Virtuelni život osiguravača i osiguranika

premija putnog osiguranja ukupnog tržišta osiguranja u Srbiji smanjena je 54% u odnosu na prethodnu godinu. U trećem kvartalu je nastavljen izraženi pad premije ove vrste osiguranja, bez naznaka za oporavkom u bližoj budućnosti prvenstveno zbog drastično smanjenog putovanja u inostranstvo. Osiguranje finansijskih gubitaka usled prekida rada, poznatije kao šomaž, donelo je velike probleme određenim osiguravačima. Ukoliko u Uslovima osiguranja nije bila isključena pandemija ili nisu bili definisani uzroci prekida rada kao što su požar ili prirodna nepogoda, osiguravači, a naročito reosiguravači će se suočiti sa velikim brojem velikih šteta, što može da dovede do problema sa likvidnošću i kapitalnom adekvatnošću. Sajber osiguranje postaje sve potrebnije u uslovima rada velikog broja zaposlenih na daljinu preko raznih nestandardizovanih računarskih uređaja i kroz razne nebezbedne bežične ili kućne mreže. Osiguravači dolaze u nezgodnu poziciju da imaju pritisak sa tržišta da prodaju proizvod koji ne razumeju dovoljno, što može uzrokovati plaćanje više šteta nego što se pretpostavljalo pri izradi tarifa. S obzirom da su određeni aspekti života prešli na onlajn režim, osiguravači su došli u situaciju da su potrebne velike investicije u digitalizaciju poslovanja i onlajn prodaju i obradu šteta, dok s druge strane imaju smanjene prihode od premije. Osiguranje imovine u Srbiji je zabeležilo blagi rast u prvoj polovini godine od 4%, što je posledica snažnog rasta od 12% iz prvog kvartala i znatno lošijeg rezultata u drugom kvartalu.

Važan uticaj pandemije na životno i zdravstveno osiguranje, koji je primećen odmah, jeste povećanje stopa smrtnosti i oboljevanja. Pored toga, ionako niske kamate na finansijskim tržištima se dodatno snižavaju bez nade u brz oporavak. Te kamate, zajedno sa novim regulativama koje treba da se primene uskoro u Srbiji, Solventnost II i IFRS 17, veliki su pritisak

na povećanje kapitalnih zahteva osiguravača. Zbog nesigurnosti na tržištima akcija i nekretnina dolazi do izražene volatilnosti, što takođe negativno utiče na postojeću kapitalnu adekvatnost osiguravajućih kompanija. Nejasna klasifikacija oboljenja i smrti usled korona virusa i ostalih uzroka otežava prikupljanje podataka neophodnih aktuarima za reviziju tarifa životnog i zdravstvenog osiguranja. Takođe, pojedini zdravstveni tretmani, koji nisu neophodni i hitni u uslovima pandemije se odlazu, zbog čega dolazi do pogoršanja stanja pacijenata i potrebe za intenzivnijim i skupljim tretmanima. Socijalno distanciranje koje diktira pandemija dovodi do sve manjeg kretanja ljudi, što će na duži rok imati efekat pogoršanja zdravlja hroničnih bolesnika i pojave većeg oboljevanja od bolesti kao što su dijabetes, visok pritisak, gojaznost i slično. Očigledno je da će cene pomenutih osiguranja porasti u bliskoj budućnosti, samo je pitanje koliko povećanje će biti dovoljno da sistem ostane održiv na duži rok. Uslovi osiguranja su po pravilu imali isključenja za slučaj pandemije, ali pošto se situacija neće brzo promeniti, postavlja se pitanje da li će osiguranici kupovati takvo osiguranje ukoliko ne dođe do ažuriranja Uslova. U prvoj polovini godine premija životnog osiguranja srpskog tržišta je povećana 3% u odnosu na prethodnu godinu, zahvaljujući uspehu iz prvog kvartala kada je zabeležen rast od skoro 11%, dok je u drugom kvartalu prodaja novih osiguranja praktično zamrla.

Ključni trendovi u svetu u oblasti osiguranja u ovom trenutku su investiranje u tehnologiju koja omogućava brzu promenu načina rada osiguravajućih kompanija, razvoj proizvoda koji nude pokrića primerena novim okolnostima, kao i ažuriranje Uslova osiguranja. Domaće osiguravajuće kompanije koje se uklope u pomenute trendove značajno će napredovati na tržištu osiguranja u odnosu na konkurenciju. ■

